

ISTRAŽIVANJE U PROJEKTU BAŠTINA U POKRETU - HeiM

U ovom broju:

1. Istraživanje u projektu Baština u pokretu - HeiM

2. ŠPANJOLSKA

- Zanimanje španjolskih seniora za kulturno nasljeđe
- Kulturno nasljeđe – aktivne rute

3. HRVATSKA

- 3. susret ekspertne skupine u Hrvatskoj
- Upitnik

4. ISLAND

- Izvještaj o provedbi upitnika na Islandu

5. POLJSKA

- Upitnik i zaključci

6. Partneri

7. Sljedeći koraci – Program treninga

Tijekom druge faze projekta HeiM, zemlje partnerice provele su istraživanje među ciljnom skupinom 50+. Svrha istraživanja bila je saznati mišljenje ciljane skupine 50+ o različitim temama vezanim uz kulturno nasljeđe. Zaključci će biti implementirani u razvoj materijala za sudionike treninga (u dobnoj skupini 50+) koji će raditi na osmišljavanju aktivnih ruta kulturnog nasljeđa.

Rezultati su prikupljeni u nacionalnim izvještajima koje su partnerske organizacije na ovom projektu pripremile za sebe. O izvještajima se raspravljalo na nacionalnoj razini, na sastancima ekspertne skupine, ali i na međunarodnoj razini za vrijeme drugog sastanka partnera., ovaj put u Reykjaviku (srpanj 2019.).

Zaključci koji su doneseni temeljem rezultata prikupljenih upitnikom te preporuke stručnih skupina su predstavljene u ovom broju biltena. Sve informacije vezane uz sam projekt mogu se pronaći na web stranicama projekta www.heimheritage.eu.

Sufinancirano sredstvima
programa Europske unije
Erasmus+

„Heritage in Motion“ odnosno Baština u pokretu ima za cilj promovirati znanje o baštini na lokalnoj i europskoj razini u svrhu promoviranja temeljnih vrijednosti kulturne baštine – koje su ključne za razvoj europskog društva.

ŠPANJOLSKA

ZANIMANJE ŠPANJOLSKIH SENIORA ZA KULTURNO NASLJEĐE

Svrha upitnika bila je saznati mišljenje ciljne skupine 50+ o različitim temama vezanim uz kulturno nasljeđe.

Inovativne tehnike za trening namijenjen starijim osobama biti će primijenjene tijekom provedbe projekta.

U Španjolskoj su sve dosadašnje etape projekta HeiM uspješno provedene prema unaprijed određenom rasporedu.

U istraživačkoj etapi ovog projekta smo do sada ispunili prva dva cilja te smo podnijeli izvještaj o rezultatima istraživanja provedenog među polaznicima našeg Sveučilišta – UPUA koji su pokušali ocijeniti vrijednost kulturnog nasljeđa za starije građane. Upitnik je bio anonimn i ispunjavao se *online* i ispunila su ga 323 studenta.

Sudeći po odgovorima ispitanika seniori rado putuju s obitelji ili prijateljima te rado posjećuju španjolske i europske destinacije vezane uz umjetnost, prirodu i arhitekturu kao i gastronomiju i muzeje. Istovremeno su također bili spomenuti i drugi tipovi nasljeđa, a posebno je istaknuta važnost etnografije i folklora jer različite pučke proslave, umjetnički sajmovi ili predstave pružaju najbolji način da se pokaže i podijeli nasljeđe. Zapravo, najviše odgovora je ukazivalo na potrebu da se osmisle različite višetematske rute koje se temelje na raznolikim izvorima nasljeđa.

Ispitanici su dali i dodatne preporuke o implementaciji samih ruta i tako su ispunili jedan od najvažnijih ciljeva ovog projekta: aktivno uključivanje starijih osoba u osmišljavanje ruta. Poseban naglasak stavljen je na činjenicu da bi ovaj projekt trebao svakako imati za cilj očuvanje nasljeđa za buduće generacije, a posebice onda kada je to nasljeđe ugroženo. Osim toga ispitanici su napomenuli da je uspjeh moguć jedino uz iznimno kvalitetan trening o sadržaju i izvorima za kulturno nasljeđe uz dodatni tečaj posvećen interpretaciji te komunikacijskim vještinama.

KULTURNO NASLJEĐE – AKTIVNE RUTE

Uzevši u obzir sve prijedloge koji su se pojavili u upitniku donesena je odluka da se predloži pet aktivnih ruta. Prva u regiji La Marina Alta i podrazumijeva laganu šetnju između rascvjetanih stabala trešnji ili uz suhozide iz perioda antike (koji su proglašeni svjetskom baštinom), a šetnja bi završila u obalnim gradovima Jávea ili Denia. Ruta La Marina Baixa uključuje šetnju nezahtjevnom stazom parka prirode Serra Gelada s pogledom na Sredozemno more koji šetače ostavlja bez daha. Ruta se nastavlja posjetom rimskoj vili El Albir u kojoj se može pogledati i 3D rekonstrukcija same vile, a sama ruta daje i mogućnost isprobavanja okusa lokalne gastronomije gradića Altea. Treća ruta obuhvaća regije Alt Vinalopó i L'Alcoià. Ruta počinje u Torretesu biološko-znanstvenoj postaji, te se nastavlja uz park prirode Font Roja i završava u gradu Alcoy koji se može pohvaliti izvanrednim primjerima kulturnog nasljeđa iz razdoblja Art Nouveau. Elche sa svojim nasadima palmi i svjetski poznatim Misterio de Elche (Misterij Elxa, crkvena drama grada Elcha), koji se oboje nalaze na UNESCOvoj listi Svjetske baštine, okosnica je oko koje se razvija Baix Vinalopó ruta. I zadnji, ali ne manje važan je Alicante, glavni grad provincije s kojim završavamo naš katalog ruta i on bi uključivao urbane dijelove.

HRVATSKA

TREĆI SASTANAK EKSPERTNE SKUPINE U HRVATSKOJ

Prije godišnjih odmora i prije no što su svi iz Zagreba krenuli u smjeru Jadranskog mora, te prije međunarodnog susreta na Island, održan je treći sastanak ekspertne skupine u Zagrebu. Sastanak je bio 4. srpnja, a što se tiče povoda htjeli smo članove hrvatske ekspertne skupine izvijestiti o najnovijim vijestima vezanim uz projekt HeiM.

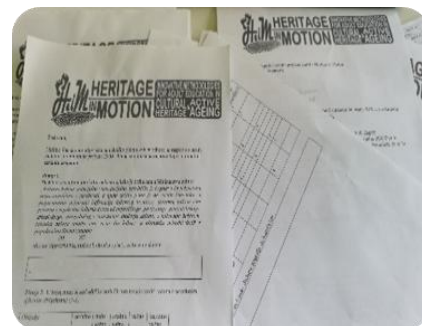

UPITNIK U HRVATSKOJ

Na zadnjem sastanku ekspertne skupine razgovarali smo o mogućim aktivnim turama te o obliku upitniku namijenjenog ciljnoj skupini (polaznici u dobi 50+). Od 22. svibnja do 7. lipnja proveli smo istraživanje u kojemu je sudjelovalo 109 ispitanika u dobi 50+. Osim ovog upitnika izradili smo još jedan koji je bio namijenjen članovima ekspertne skupine. Tijekom sastanka u srpnju rezultate oba upitnika predstavili smo ekspertnoj skupini. Bilo je zanimljivo vidjeti da su članovi ekspertne skupine, ali i ciljne skupine istaknuli iste aktivne rute kao zanimljivije, a radi se o rutama koje će biti usmjerene na prirodno nasljeđe te arhitekturu. Kako za ove vrste ruta treba vremena, ne čudi stoga da su ispitanici istaknuli kako bi rute trebale trajati od 3 do 5 sati te bi uključivale i pauzu za ručak ili kavu. Na kraju sastanka dogovorili smo se da bi u budućim turama trebalo svakako voditi računa o tome da dođe do preklapanje više različitih tema jer vjerujemo da bi naši budući posjetitelji na taj način dobili priliku naučiti nešto o našoj povijesti, kulturi i umjetnosti, ali na jedan novi, zanimljiviji način.

Izvori o kulturnom nasljeđu su objedinjeni i kategorizirani, a ispitanici su potpuno trebali ocijeniti njihovu važnost za kulturne rute.

Projekt HeiM (Heritage in Motion) Baština u pokretu ima za cilj razviti kulturološki zanimljive rute prikladne za dobnu skupinu 50+. Sudionici će naučiti kako: odabrati lokalitete kulturnog nasljeđa, interpretirati te lokalitete, prikazati relevantne informacije o tim lokalitetima..

IZVJEŠTAJ O PROVEDBI UPITNIKA NA ISLANDU

METODE I UZORAK

Istraživanje je proveo HeiM tim Sveučilišta za treću životnu dob u Reykjaviku u lipnju 2019. Upitnik je poslan na adrese svih 614 članova Sveučilišta za treću životnu dob Reykjavik, a istovremeno je putem Facebook stranice Sveučilišta za treću životnu dob Reykjavik bio dostupan svima zainteresiranim u ciljnoj skupini 50+.

Odgovori u najvećem broju slučajeva daju sliku razmišljanja žena koje se bliže kraju svoga radnog vijeka, a ako uzmemo sve odgovore u razmatranje onda dobivamo mišljenja relativno zdravih, aktivnih ljudi koji se dobro snalaze na kompjuterima i pametnim telefonima te su naviknuti putovati samostalno.

PREFERIRANE KATEGORIJE NASLJEĐA I RUTA

Kada su različite kategorije nasljeđa grupirane u 4 skupine: povijest, kultura, priroda i način života, priroda i kultura su među ispitanicima polučile najviše interesa i to ne samo kao kulturno nasljeđe Islanda već i kao kulturno nasljeđe drugih europskih zemalja (Hrvatska, Poljska te Španjolska).

Osim predloženih lokalnih tura, različite teme vezane uz mjesta od povijesne važnosti na području glavnog grada dobila su više glasova. Stara i nova mjesta kulture i moći (kako vjerska tako i sekularna), zauzela su drugo mjesto, a važne zgrade i arhitektura našli su se na trećem mjestu. S druge strane ture nasljeđa koje bi se bavile sumornim turizmom kao što su primjerice brodolomi te ratni spomenici nisu pobudile veliki interes.

Većina odabranih aktivnih ruta nalazi se na području Reykjavika, ali spomenute su i ture u drugim dijelovima Islanda. Za područje Reykjavika su predložene rute vezane uz muzeje, groblja, zgrade i kazališta, dok su prirodne i povijesne rute bile spomenute vezano uz druge dijelove zemlje.

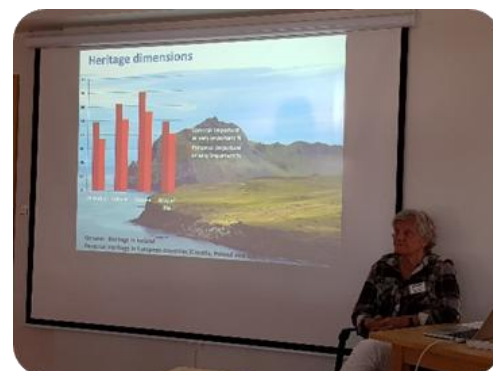
TRAJANJE TURA, PREPREKE TE VJEŠTINE

Više od 60% ispitanika smatra da bi idealno vrijeme trajanja jedne ture bilo od 3 do 5 sati. Visoki postotak ispitanika obično nije imao nikakvih većih problema pri posjećivanju mjesta kulturnog nasljeđa ili pri učenju o tim mjestima. Unatoč tome u zaključcima je istaknuto da treba uzeti u obzir cijenu te imati razumijevanja za osobe s posebnim potrebama kako bi posjeti ovakvim lokalitetima bili što pristupačniji. Što se tiče treninga namijenjenog osobama u dobnoj skupini 50+ komunikacijske vještine te znanje o sadržaju lokaliteta kulturnog nasljeđa ispitanici smatraju najvažnijim vještinama, dok digitalne vještine nisu dobile tako visoku ocjenu.

ZAKLJUČCI

U cjelini gledano rezultati istraživanja slažu se s idejama islandskog tima i njihovih eksperata, po pitanju kulturnih ruta. Ukratko dobri primjeri ruta kulturnog nasljeđa za 50+ dobnu skupinu su one rute koje u sebi kombiniraju povijest i kulturu.

Rezultati upitnika koristit će se za pripremu programa treninga namijenjenog odraslim osobama tijekom jeseni 2019.

Jako je teško umanjiti negativan efekt umirovljenja i starenje bez prethodne pripreme koja omogućava jedan aktivan, zdrav i društvu posvećen život.

POLJSKA – Upitnik i zaključci

Istraživanje je u Poljskoj, kao i u drugim zemljama partnericama projekta, bilo namijenjeno ispitanicima koji spadaju u dobnu skupinu 50+. Upitnik je poslan polaznicima TDWa, Sveučilišta za treću životnu dob u Varšavi, istovremeno bio je dostupan i na varšavskoj Facebook stranici Sveučilišta za treću životnu dob (UOTW) te poslan svima onima koji se nalaze na popisu primatelja HeiM biltena u Poljskoj.

U proljeće 2019. uz pomoć eksperata u 4 partnerske zemlje provedeno je mapiranje te preliminarno istraživanje o vrijednosti kulturnog nasljeđa za starije osobe. Tijekom druge faze slijedeći ciljeve projekta, jedno od temeljnih istraživačkih pitanja bilo je saznati koju vrijednost kulturno nasljeđe ima za seniore u zemljama partnericama ovog projekta. U tu svrhu osmišljen je upitnik koji je omogućio da se iz prve ruke otkriju interesi starijih građana po pitanju kulturnog nasljeđa na lokalnoj i europskoj razini.

Kroz upitnik su se analizirali interesi starijih osoba za nasljeđem na području na kojem žive. Tome su pridodana i pitanja koja su se ticala zdravstvenih navika ispitanika kao i njihov interes da sudjeluju u kreiranju aktivnih ruta.

U svibnju 2019. upitnik je poslan osobama u dobnoj skupini 50+ u svim zemljama partnericama projekta kako bi se saznalo mišljenje o predloženim mjestima, temama te metodama putovanja. Rezultati će se koristiti za pripremu programa treninga koji će se odvijati tijekom jeseni 2019. godine.

Upitnik se sastojao od 16 pitanja različite tipologije: zatvorena pitanja, pitanja otvorenog tipa, pitanja višestrukog izbora ili višestrukih odgovora. Pitanja su bila podijeljena u 7 grupa i to: (1) profil ispitanika; (2) upotreba mobitela i navigacijskih sustava; (3) struktura aktivnih ruta kulturnog nasljeđa; (4) percepcija vrijednosti različitih izvora kulturnog nasljeđa; (5) tipične prepreke i problemi na koje starije osobe nailaze kada posjećuju mjesta kulturnog nasljeđa; (6) geografski prihvatljiva udaljenost; (7) trening posvećen izvorima za kulturno nasljeđe i konačno (8) otvoreno pitanje za prijedloge aktivnih ruta kulturnog nasljeđa. Upitnik je, u Poljskoj, ispunilo 108 ispitanika, od toga je 83% bilo žena što je najbolji pokazatelj omjera po spolu na Sveučilištu za treću životnu dob.

ZAKLJUČCI

Rezultati istraživanja u Poljskoj pokazali su da kulturno nasljeđe mora izaći izvan muzeja i postati temeljem za izgradnju europske budućnosti. Nasljeđe bismo trebali gledati kao izvor znanja, inspiracije i kreativnosti. Obrazovanje, a posebno obrazovanje odraslih može odigrati važnu ulogu pri stvaranju kulturnih i društvenih vrijednosti nasljeđa.

Učenje o nasljeđu ključno je za promociju ne samo zaštite našeg kulturnog i prirodnog nasljeđa već kako bi na taj način obogatilo proces učenja kod odraslih osoba i to putem učenja o nasljeđu, za nasljeđe i kroz nasljeđe.

Partneri analiziraju i uspoređuju metode, proces i krajnji rezultat istraživanja.

Nasljeđe je beskrajan izvor znanja, praktičnog znanja, stavova i uspjeha koji označavaju snagu ljudske kreativnosti i inovativnosti kroz godine.

Rezultati upitnika koristit će se za pripremu i provedbu programa treninga u jesen 2019.

Sljedeće aktivnosti:

PROGRAM TRENINGA

Sljedeći korak projekta biti će fokusiran na osmišljavanje programa treninga za odrasle osobe u dobnoj skupini 50+.

Uz pomoć eksperata u nadolazećim mjesecima ćemo odabrati i razviti program treninga s ciljem da se pomogne starijim osobama u dobnoj skupini 50+ pri stjecanju novih vještina i znanja o lokalnom kulturnom nasljeđu upotrebom inovativnih i aktivnih metodologija. Kada trening program završi očekuje se da će polaznici koji su u njemu sudjelovali moći odabrati i razviti aktivne kulturne rute koje uključuju znanje o povijesti, kulturi, prirodi te životnome stilu. Ove rute biti će objavljene *online* što znači da će se tijekom treninga sudionici će morati usvojiti i vještine vezane uz IKT.

U svakoj zemlji partnerici projekta biti će odabrano 20 ljudi koji će pohađati program treninga i koji će provesti istraživanje o različitim rutama. Od njih se očekuje da se osposobe i steknu vještine vezene uz informatičku tehnologiju, engleski jezik te predstavljanje kulturnog nasljeđa. Nakon što prođu kroz program treninga polaznici će moći provesti samostalno istraživanje o aktivnim rutama kulturnog nasljeđa te osmisлити posebne rute za svoje vršnjake i to na engleskom jeziku, a sve to će biti dostupno *online* na WIKILOCu.

Program treninga ima za cilj primijeniti inovativne obrazovne metodologije koje podrazumijevaju da će starije osobe biti odgovorne za svoje učenje i uključene u vlastiti proces učenja te će se na taj način pojačati njihova samostalnost i predanost ovim procesima.

Partneri

Permanent University of the University of Alicante
Španjolska

Kontakt osoba: Marian Alesón Carbonell
upua.internacional@ua.es
<http://web.ua.es/upua>

U3A Reykjavík
Island

Kontakt osoba: Ingibjorg Gudlaugsdottir
ingibjorg.rannevig@gmail.com
<http://www.u3a.is>

Towarzystwo Demokratyczne Wschód
Poljska

Kontakt osoba: Aleksandra Kujawska
akujawska@tdw.org.pl
www.tdw.org.pl

Pučko otvoreno učilište Zagreb
Hrvatska

Kontakt osoba: Tihomir Žiljak
tihomir.ziljak@pou.hr
www.pou.hr

